Vişne KORKMAZ: "Qəbələ Zirvə görüşündə regional sülhə dair konkret təkliflərin irəli sürülməsi mühüm addımdır"

"Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) çoxtərəfli əməkdaşlığın bariz nümunəsidir və bu baxımdan liberal qlobal nizam daxilində regional əməkdaşlıq modeli kimi çıxış edir. TDT orta və kiçik dövlətlərin təsir gücünü artırmaq məqsədilə regional koalisiya qurmağa əsaslanan rasional strategiyanın bir hissəsidir. Bu ölkələr "Şimal-Cənub" və "Şərq-Qərb" qlobal ticarət marşrutlarının mərkəzində yerləşdikləri, həmçinin xammal, texnoloji bilik və insan resursu baxımından həm təchizatçı, həm keçid, həm də istehlak bazarı rolunu oynadıqları üçün birlikdə fəaliyyət göstərdikcə qlobal sistemdə təsir güclərini artıracaq, danışıqlardakı mövqelərini isə əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirəcəklər".

Bu sözləri AZƏRTAC-a məxsusi açıqlamasında Türkiyənin İstanbul Nişantaşı Universitetinin professoru Vişne Korkmaz deyib.

O qeyd edib ki, TDT-yə üzv ölkələri birləşdirən regional fəaliyyət prinsipləri mövcuddur və bu prinsipləri həyata keçirə biləcək institusional çərçivə artıq formalaşıb. Xüsusilə Macarıstan və Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti kimi müşahidəçi ölkələrin Avropa və Aralıq dənizi regionları ilə əlaqələrinin koordinasiyalı şəkildə istifadəsi TDT-nin bu bölgələrdə daha güclü danışıqlar mövqeyi əldə etməsinə şərait yarada bilər. Bu baxımdan TDT+ təşəbbüsü əhəmiyyətli imkan kimi qiymətləndirilir. Yeni müşahidəçi və ya tərəfdaş üzvlərin qoşulması təşkilatın təsir və danışıqlar gücünü də genişləndirəcək.

Vişne Korkmaz TDT-nın funksional əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verdiyinə diqqət çəkib. Bildirib ki, TDT ortaq tarixi yaddaşdan və ideyadan, yəni ortaq kimlik və məqsədlərdən bəhrələnir. Qəbələdə keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Şurasının 12-ci Zirvə Görüşündə təhlükəsizlik və regional sülh məsələlərinin daha konkret təkliflərlə gündəmə gətirilməsi son dərəcə əhəmiyyətlidir. Üzv və müşahidəçi ölkələr arasında müdafiə əməkdaşlığının artırılmasına dair təkliflər, məsələn, birgə hərbi təlimlərin təşkili, kəşfiyyat əməkdaşlığının gücləndirilməsi ciddi şəkildə dəyərləndirilməli mühüm təşəbbüslərdir. "Hazırda TDT həm də təhlükəsizlik birliyidir, yəni üzv dövlətlər bir-birləri ilə bağlı məsələləri sülh yolu ilə həll edəcəklərinə dair öhdəlik götürüblər. Təşkilat daxilində bu əməkdaşlıq həm əməkdaşlıqyönümlü təhlükəsizlik formatında, həm də ikitərəfli müdafiə sazişləri (məsələn, Şuşa Bəyannaməsi və digər) çərçivəsində inkişaf edir. TDT-nin real təhlükəsizlik və müdafiə ölçüsünə sahib olması təşkilatın etibarlılığını artıracaq. Bu istiqamət inkişaf etdikcə TDT sülhməramlı missiyalarda və yaxın regionlardakı sabitlik təşəbbüslərində də daha təsirli faktora çevrilə bilər", - deyə professor vurğulayıb.

Azərbaycan.- 2025.- 11 oktyabr (№ 219).- S.5.